

Neg 1066

Sprawozdanie

Wydziału krajowego w przedmiocie wydzielenia gminy Trzebowisko wraz z przysiółkiem Górka z okręgu c. k. Sądu powiat. w Głogowie a przydzielenie jej do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rzeszowie.

Wysoki Sejmie!

Uchwałą z dnia 17. października 1908 odstąpił Wysoki Sejm Wydziałowi krajowemu petycję gminy Trzebowisko, o wydzielenie jej z okręgu c. k. Sądu powiatowego w Głogowie a przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego w Rzeszowie do zbadania i postawienia wniosku

Gmina Trzebowisko uzasadniała swą prośbę przedewszystkiem względami na znaczną różnicę w oddaleniu od sądu. Będąc położoną przy gościńcu krajowym Rzeszów-Sokółów-Nadbrzezie, oddaloną jest od Rzeszowa tylko o cztery kilometry drogi doskonałej, łatwej każdego czasu do przebycia, podczas gdy do Głogowa oddalonego o 12 kilometrów przebyć potrzeba gminną drogą o przeszło 8 kilometrów dłuższą, w lecie i na wiosnę drogą piaszczystą i błotnistą, w zimie zaś często zasypaną zawiejami śnieżnemi, a nadto w niektórych porach nie do przebycia z powodu częstego wezbrania rzeczki „Czarna“, przepływającej przez tę drogę. Nadto przy sposobności co tygodniowych targów w Rzeszowie, na które mieszkańcy Trzebowisk zawsze uczęszczają, mogliby pozałatwiać wszystkie urzędowe czynności, bez straty czasu i kosztów osobnej jazdy.

Powyższe okoliczności sprawdził Wydział powiatowy w Rzeszowie i popierając gorąco petycję, przedstawił deklarację obszaru dworskiego w Trzebowiskach, w której przyłącza się tenże w zupełności do prośby gminy.

Tak zebrany materyał przesłał Wydział krajowy c. k. Prezydium sądu krajowego wyższego w Krakowie celem objawienia zdania, które odezwą z 14. lipca 1909 Prez. 9.915 w zasadzie zgadza się na żądanie wydzielenia, wyraziło jednak zdanie, że faktyczne przydzielenie do c. k. Sądu powiatowego w Rzeszowie poprzedzić by musiał rozdział katastralny i hipoteczny Trzebowiska od Górki, który to przysiółek katastralnie i hipotecznie należy do gminy Trzebowisko a administracyjnie do gminy Zaciernie.

Wskutek tego odniósł się Wydział krajowy do c. k. kraj. Dyrekcyi Skarbu we Lwowie o objawienie zdania, czy i pod jakimi warunkami mógłby nastąpić rozdział katastralny gminy Trzebowiska i Górki, a zarazem zawiadomił o tem Wydział powiatowy w Rzeszowie celem zbadania sprawy powyższego rozdziału katastralnego względnie zmiany granic tychże gmin.

C. k. Dyrekcyja Skarbu we Lwowie odezwą z d. 4. sierpnia 1909 l. 88.670 oznajmiła że w celu wydania opinii, czy i pod jakimi warunkami mógłby nastąpić rozdział gminy katastralnej Trzebowiska i Górki zacierskiej, potrzebny jest zarys przedstawiający położenie granic między obu temi gminami, oraz położenie granic przysiółka Górki zacierskiej w odniesieniu do gminy Zaciernie.

O ile bowiem całokształt położenia gruntów przysiółka Górki jest w sobie zamknięty i nie posiada gruntów od całości oderwanych, możnaby zeń utworzyć osobną gminę katastralną, albo też możnaby go przyłączyć do gminy Zaciernie, gdyby te grunta bezpośrednio przylegały do gruntów Zaciernie.

Potrzebny jest obok zarysu także wykaz parcel wchodzących w skład przysiółka Górki oraz prawomocna deklaracja gmin interesowanych co do pokrycia kosztów wynikłych ze sprostowania operatu katastralnego wspomnianych gmin.

Wydział powiatowy w Rzeszowie, któremu powyższa odezwa do uzupełnienia sprawy w myśl wskazówek c. k. Dyrekcyi Skarbu odstąpioną została, nadał relacją z dnia 22. czerwca 1912 l. 2432 wszystkie uzupełnione akta, z dodaniem swej opinii.

Według planu sytuacyjnego okazuje się, że przysiółek Górka łączy się wprawdzie bezpośrednio wązkim paskiem od północy z gminą Zaciernie, od zachodu jednak graniczą na długim pasie z gminą Zaciernie grunta około 80 morgów wynoszące, zwane Podmiłocin, a należące do mieszkańców gminy Trzebowiska, które są położone po za przysiółkiem Górka. W ten sposób przysiółek Górka wrzyna się niejako w grunta gminy Trzebowiska.

Według szczegółowego wykazu w skład przysiółka Górki wchodzi tylko 40 numerów domów i około 240 mieszkańców posiadających parcele budowlane w łącznej sumie 96 arów 62 mtr. parcel zaś gruntowych w obszarze 55 hektarów 15 arów i 17 mtr. — już łącznie z pastwiskiem gminnem wynoszącem około 20 morgów, które używane jest wyłącznie przez mieszkańców przysiółka a jest własnością gminy Trzebowiska.

W międzyczasie mieszkańcy ci przysiółka Górki objawili chęć utworzenia osobnej gminy katastralnej i wnieśli w tym celu prośbę do Wydziału powiatowego w Rzeszowie o skuteczne poparcie. Po przedstawieniu im jednak przez Wydział powiatowy niemożności utworzenia osobnej gminy, gdyż w przyszłości nie byłoby wstanie ponieść ciężarów połączonych z obowiązkiem gminy i wobec tego żadna z władz kompetentnych ani Wysoki Sejm na utworzenie osobnej gminy się nie zgodzi i nie zezwoli — odstąpili od tego zamiaru, dążąc natomiast tylko do oderwania się od gminy Trzebowisko a połączenia z gminą Zaciernie.

Rada powiatowa w Rzeszowie w zasadzie nie była przeciwną temu projektowi, gdy jednak okazały się przeszkody nie do przezwyciężenia, odmówiła prośbie mieszkańców przysiółka Górki. Mianowicie gmina Trzebowisko stanowczo sprzeciwiła się wydzieleniu przysiółka Górki, a także interesowani właściciele 80-cio morgowego obszaru Niwy Podmiłocin, którzy mieszkają w Trzebowiskach. Niwa Podmiłocin stanowiłaby w takim razie niejako oazę wśród gruntów i w granicach obcej dla nich gminy Zaciernie. Zresztą wszystkie interesa analogicznie do potrzeb gminy Trzebowiska dążą do wcielenia tego przysiółka do c. k. Sądu

w Rzeszowie a nie pozostawiania go w okręgu sądowym dla jego ekonomicznych celów niekorzystnym.

Wydział krajowy mając to przekonanie, iż wszystkie korzyści jakie wypływają z proponowanego przydzielenia gminy Trzebowiska do okręgu c. k. Sądu powiatowego w Rzeszowie odnoszą się całkowicie do mieszkańców przysiółka Górki, jedynie w ten sposób umożliwił przyjście do skutku tego koniecznego dla dobra gminy wydzielenia, że uznał za wskazane gminę Trzebowisko wraz z przysiółkiem Górka wydzielić z okręgu sądu powiatowego w Głogowie.

Gdy zatem miarodajne w tej sprawie czynniki i władze uznały żądanie gminy Trzebowiska o wydzielenie za uzasadnione, a stać się to nie może bez równoczesnego wydzielenia przysiółka Górki i gdy to wydzielenie odbywa się w granicach tego samego powiatu politycznego, gdyż tak okręg sądu powiatowego w Głogowie jak i w Rzeszowie znajduje się w obrębie Starostwa w Rzeszowie, Wydział krajowy przedkłada Wysokiemu Sejmowi tę sprawę z wnioskiem przychylnym ze swej strony dla petycjonującej gminy i wnosi:

Wysoki Sejm razcy uchwalić:

Sejm Królestwa Galic i i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem wyraża c. k. Rządowi swe zdanie, że w interesie należytego wymiaru sprawiedliwości i dla dogodności mieszkańców gminy Trzebowisko z przysiółkiem Górka leży wydzielenie jej wraz z obszarem dworskim z okręgu Sądu powiatowego w Głogowie a przydzielenie do okręgu Sądu powiatowego w Rzeszowie.

Z Rady Wydziału krajowego Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielktem Księstwem Krakowskiem.

Marszałek krajowy:
Gołuchowski w. r.

Sprawozdawca:
Jan Kiweluk w. r.
Członek Wydziału krajowego.

